

Kasvatusteaduste ajakiri "Kasvatus", õpetajate keskliidu

välitaskuja, august 1919, 1. aastakülg, 1. vili.

Talouseluse avastamiseks Nõuk on loodud - loogus kooliõpetaja.

Eesti Vabariigi pedagoogilises perioodikas ja

kogumikes ilmunud olulisemaid artikleid ja

sõnavõtte pedagoogilise mõtte, koolikorralduse ning

õpetajaskonna kohta aastatest 1919-1940

"Kasvatus" 1919, 1. vili, lk. 97-101; 2. vili, lk. 135-136;

3. vili, lk. 164-166.

Koostanud Ferdinand Eisen

(Koolikorra ja koolikorra korralduse kohta)

ja koolikorra korralduse kohta)

Koolikorra korralduse protokollid, 2.-10. nov. 1919.

"Kasvatus" 1920, 3. vili, lk. 1-16.

Kooli õpetajate ühise ajakiri.

"Kasvatus" 1920, 4. vili, lk. 173-175.

Kooli korralduse

"Kasvatus" 1920, 5. vili, lk. 211-213.

(Kooli korralduse kohta)

Kooli korralduse kohta

Kooli korralduse kohta

Kooli korralduse kohta

Kooli korralduse kohta

EESTI PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUUSEUM
FOND K. 223.44.....

Tallinn 1992

Kasvatusteadusline ajakiri "Kasvatus", Õpetajate Keskliidu

häälekandja. August 1919, 1.aastakäik, 1.vihk.

Toimetuse avaartikkel: Riik on loodud - loogem kodanikka.

J.Annusson: Õpetajaskonna ülesanded.

"Kasvatus" 1919, 1.vihk, lk.3-9.

E.Martinson: Ühtluskool.

"Kasvatus" 1919, 4.vihk, lk.97-10; 5.vihk, lk.132-136;

6.vihk, lk.164-166.

(Ühtluskooli põhimõtted; Eesti koolikorralduse kavadest
ja Asutavale Kogule tehtud ettepanekutest)

Rahvahariduspäeva koosolekute protokollid. 9.-10.nov.1919.

"Kasvatus" 1930, 3.vihu lisa, lk.1-16.

Eesti Õpetajate Liidu põhikiri.

"Kasvatus" 1920, 4.vihk, lk.125-128.

H.Turp: Kodulugu.

"Kasvatus" 1920, 8.-9.vihk, lk.261-263.

(Koduloo ilmumine rahvakooli töökavva, Kodukeskse elukäsituse
kujunemine ürginimesest alates. Kui laps kooli tuleb, ei tule
klassitoas alustada eriteadustega, vaid algteadustega (pro-tead-
mistega) kodust ja loodusest; kool peab saama lapsele vabaks ko-
duks, kus ta vabalt tarkust kogub...)

J.Prümmel: Maaõpetajate vaimne närbumine.

"Kasvatus" 1920, 10.vihk, lk.283-286.

(Maaõpetaja muutub tuimaks, tüdineb - osa põgeneb ära linna.

Teistest kujunevad seltsitegelased, kes kõiki õpetama kipuvad.

Maaõpetaja eluhuvid on aatevaesed, esiotsas maised püüded; need
on ka kongresside ja koosolekzite esimeseks päevaküsimuseks.

Vaimne nälg. Korraldada kursusi maaõpetajatele. (Luua maaõpetaja
kodu linnas.)

J. Annusson: Eesti senine hariduspoliitika.

"Kasvatus", 1920, nr. 13-16, lk. 377-380.

(Erakondlikust võitlusest tingitud ebastabiilsus hariduspoliitikas. Haridustöö aluseks olgu mingid teaduslik-objektiivsed põhimõtted, et mõõduandev ei oleks poliitika, vaid kasvata^{us}~~ks~~ teaduslikult põhjendatud otstarbekohasus. Vaevalt poolteise aasta jooksul on olnud 6-7 haridusministrit. Jõud, mis muudaks haridustöö juhtimise järjekindlamaks ja püsivamaks, on organiseeritud õpetajaskond, õpetajate kongressid, -päevad. Siit õpetajate organiseerumise tähtsus.)

J. Piiskar: Energilisemale tegevusele!

"Kasvatus", 1920, nr. 21, lk. 537-538.

(Õpetajaskonnas on maad võtnud laiskus, ükskõiksus, ka oma kokkulekute vastu, oma häälekandja vastu. Tuldagu välja oma muredega, ettepanekutega. Kohapealsetest ühingutest esitada nõudmisi vastavatele asutustele kuni HM-ni. Püüame ise avaldada mõju haridus- ja koolipoliitika peale, võitleme oma töö- ja elamistingimuste parandamise eest.)

J. Annusson: Võetud sihis edasi!

"Kasvatus" 1921, nr. 1, lk. 1-3.

H. Turp: Vana ja uue kooli distsipliin.

"Kasvatus", 1921, nr. 10, lk. 145-152.

E. Martinson: Toimetuse vahetuse puhul.

"Kasvatus" 1921, nr. 17, lk. 261-262.

(Asunud J. Annussoni asemele "Kasvatuse" toimetajaks, kirjutab E. M. (hilisem Enn Murdmaa) oma avaartiklis ajakirja põhisuundadest, rõhutades ühtluskooli ja töökooli põhimõtteid.)

Eesti Õpetajate V üleriiklik kongress 16.-18.juuni 1921. (Ülevaade).

"Kasvatus", 1921, nr.13,14.

(Kongressil esinesid ettekannetega F.Mikkelsaar - Kool ja kooli-
uuendus, J.Käis - kooli lähendamine töökooli põhimõttele,
J.Annusson - Eesti keskkooli põhijooned, P.Pöld ja H.Roos -
kõlbeline kasvatus koolis. Üldkoosoleku otsused.)

Joh.Käis. Kooli lähendamine töökooli põhimõttele.

"Kasvatus" 1921, nr.17-lk.269-270; nr.18-lk.277-281; nr.19-lk.
293-299.

(Ettekanne Eesti Õpetajate V kongressil)

Avalikkude keskkoolide seaduse projektist.

"Kasvatus" 1921, nr.20, lk.311-312.

(J.Annussoni ja valitsuse (H.Baueri) eelnõust. Vt. ka Avalikkude
keskkoolide seadus (7.XII22) RT 1922, 155/156 ja selle seaduse
muutmise seadus 12.II 1923. RT 1923, 97,98.)

E.Martinson: Meie praegune hariduspoliitika.

"Kasvatus" 1922, nr.8, lk.115-120.

(Kõne Riigikogus HM 1922.a. eelarve arutuse puhul.)

J.Annusson: Õpetajate Liit, kool ja koolipoliitika.

"Kasvatus" 1922, nr.14, lk.209-211.

(Emakeelsest koolist, kooliuuendusest, õpetajate kutsehuvid (palk),
poliitika koolis ja koolipoliitika.)

J.Rummo: Eesti Õpetajate Liit 1917-1922.

"Kasvatus" 1922, nr.14, lk.211-223.

(EÕL viienda aastapäeva puhul. Esimeset ja teisest ülemaalsest
kongressist.)

J.Piiskar: Õpetajate Liit kutsehuvide valvel.

"Kasvatus" 1922, nr.14, lk.233-238.

E.Martinson: Kool, õpetaja ja seltskond.

"Kasvatus" 1922, nr.15, lk.241-246.

(Õpetajate päeval 26.VII 1922, ettekantud referaat. Mille poolest ei ole koolinõunikud koolide ja õpetajatega rahul.)

E.Martinson: Õpetajate Liit ja avalik arvamine.

"Kasvatus" 1922, nr.14, lk.223-233.

(Poleemika ajakirjanduses Õpetajate Liidu ja "Kasvatuse" ümber.)

Eesti Õpetajate Liidu pedagoogilise toimkonna asutamine.

"Kasvatus" 1922, nr.8, lk.126.

(Juhatajaks E.Martinson.)

A.Janson: Klassi- või ainesüsteem?

"Kasvatus" 1922, nr.16, lk.257-260.

(A.J. on kindlalt klassisüsteemi poolt.)

E.Martinson: Esimene kasvatusteadusline nädal

25.VII-5.VIII 1922 Tallinnas. (Ülevaade)

"Kasvatus" 1922, nr.17.-22; 1923, nr.1.

(Pühendatud kooliuuenduse küsimustele; Saksamaal (Leipzigis) autoriteetsete koolimeeste esinemised.)

E.Martinson: Koolinoorsoo 4.konressi puhul. (Viljandis).

"Kasvatus" 1922, nr.3,4,5,6.

(Lükkab ümber parempoolses ajakirjanduses tõstetud süüdistused kongressist osavõtnud õpilaste ebaväärika käitumise kohta ja HM etteheited õpetajaskonnale.

Vt. ka Koolinoorsoo Keskliidu sekretariaadi öend - "Kasvatus" 1922, nr.7, lk.110.)

A.Kuks: Koolinoorsoo ideaalidest.

"Kasvatus" 1922, nr.10, lk.151-155.

(Koolinoorte hulgas korraldatud ankeedi (1000 lehte) andmete tulemusel. Ilmunud ka eri brošüürina.)

Hugo Reiman: Eesti noorsoo ideaalid statistika valgusel.

"Kasvatus" 1925, nr.7,8,9,10.

(Tallinna Filosoofilise Ühingu korraldatud ankeedi põhjal.

Ankeet on sama, mida kasutas A.Kuks, kuid H.R.töötleb andmeid teisiti, statistiliste meetoditega.)

E.Martinson: Algkooli lõppklasside õpilaste ideaalidest.

"Kasvatus", 1925, nr.12, lk.355-358.

(Tallinna 21.kooli lõpuklassides korraldatud ankeetküsitluse põhjal. Peamiselt suhtumisest kirjandusesse.)

Joh.Käis: Üldõpetus algkoolis.

"Kasvatus" 1924, nr.8, lk.238-241.

(Üldõpetuse ped.-psühholoogiline põhjendus.)

Joh.Käis: Õpetajate ettevalmistuse ülesanded ja seminaarid.

"Kasvatus" 1922, nr.9, lk.129-133; nr.10, lk.145-150.

(J.K.ei poolda gümnaasiumile rajatud õpetajate ettevalmistust ja kaitseb seminare.)

A.Kuks: Algkooli õpetajate kutseline ettevalmistus.

"Kasvatus", 1922, nr.16,17,18.

(A.K.referaat üleriiklikul õpetajate päeval 27.VII 1922.

Vaidleb J.Käisi vastu; pooldab Saksamaa eeskujul pedagoogiumi (instituuti).)

J.Tork: Veel algkooli õpetajate ettevalmistusest.

Avalik kiri A.Kuksile.

"Kasvatus", 1922, nr.23/24, lk.377-384.

(Vaidleb A.Kuksile vastu kõikides selle poolt esitatud väidetes; kaitseb seminari.)

Juhan Tork: Seminaride kaitseks.

"Kasvatus", 1925, nr.6, lk.184-188.

E.Martinson: Eesti Õpetajate Liidu töö eesti kooli loomisel.

"Kasvatus", 1927, nr.7, lk.289-301.

(E.Martinsoni kõne Eesti Õpetajate Liidu 10.aastapäeval.)

Albert Marmor: Eesti Õpetajate Liit 1917-1927.

"Kasvatus" 1927, nr.7, lk.318-328.

Prof.P.Pöld: Jooni eesti õpetajate ühinemispüüete ajaloost.

"Kasvatus" 1927, nr.7, lk.329-332.

(C.R.Jakobsonist - veebruarirevolutsioonini.)

Jaan Rummo: Õpetajate organisatsioonid õpetajate kutsehuvide kaitsel.

"Kasvatus" 1927, nr.7, lk.302-317.

Eesti Õpetajate VIII üldkongress 19.-21.aug.1927. (Ülevaade).

"Kasvatus" 1927, nr.8,9,10.

A.Veidermann: Täienduskoolid.

"Kasvatus", 1927, nr.11, lk.482-486.

(Referaat õpetajate üldkongressil.)

F.M.Mikkelsaar: Erilaadiline keskkool.

"Kasvatus", 1927, nr.11, lk.486-491.

(Reaal-, põllumaj.-, kommerts-, tehnika-, sotsiaalgümnaasiumi vajadusest.)

Mag.Al.Elango: Õpilaste omavalitsus pedagoogika ajaloos.

"Kasvatus" 1928, nr.2, lk.70-75.

Mag. A.Elango: Õpilaste omavalitsuse kaasajased vormid ja teostus.

"Kasvatus" 1928, nr.4, lk.177-182.

Mag. A. Elango: Kas ja mil määral on õpilaste omavalitsus õigustatud.

"Kasvatus" 1928, nr.5, lk.235-241.

Joh. Käis: Õpilaste hindamisest, katsetest ja koolitunnistustest.

"Kasvatus" 1928, nr.3, lk.129-138.

(Autor väidab, et harilikud koolitunnistused oma numbriliste hinnangutega on vastuolus kooli kasvatuslike ülesannetega. Sellised koolitunnistused tuleb asendada hindamislehtedega, kuhu kantakse vastavad karakteristikad. Näitena tuuakse Võru Õp. Seminaris kasutatav hindamisleht.)

Joh. Käis: Kõlbluseõpetus algkoolis.

"Kasvatus" 1928, nr.8, lk.385-394; nr.9, lk.434-440.

Joh. Käis: Kooliuuendusest Dalton-kava alusel.

"Kasvatus" 1928, nr.5, lk.225-235.

(Dalton-plaani üksikasjalik refereering. Esimesi samme individ. õppeviisi suunas Eesti näeb K. aineklasside ja rühmatöö kasutamises.)

Joh. Käis: Individuaalne tööviis - uus tähtis probleem koolitöös.

"Kasvatus", 1929, nr.8, lk.353-362.

(Üks esimesi artikleid, kus K. põhjalikumalt käsitleb individuaalset tööviisi, lugedes selle tähtsaimaks probleemiks kasvatustöös. Individuaalne ja sotsiaalne uues tööviisis.)

Otto J. Kiesel: Gümnaasium kasvatajana.

"Kasvatus" 1929, nr.4, lk.152-162.

(Gümnaasiumiõpetajate I kongressil (3.-5.IV 29) peetud referaat.)

Salme Pruuden: Keskhariduse korraldamisest tütarlastele.

"Kasvatus" 1929, nr.5, lk.199-206.

(Gümnaasiumiõpetajate I kongressil peetud referaat.)

G.Vilberg: Looduskaitsest ja kaitstavatest taimedest.

"Kasvatus" 1929, nr.6, lk.275-279.

(Kaitset vajavate taimede loetelu. G.V.juhib koolide tähelepanu Joh.Käisi artiklile "Õpetaja ülesanded kodumaa looduse uurimises ja looduskaitstes". "Loodus", 1923, nr.7.)

E.Hansen: Õpetajaskonna tegevusalalt.

"Kasvatus", 1929, nr.7, lk.313-318.

(Esitatakse kolm üldküsimust -1)Õpetajaskond ja seltskondlik töö (nn.seltsi tegevus); 2.Õpetajate kutseorganisatsioonide tegevus; 3) Õpetajaskond ja noorsooliikumine.)

H.Rajamaa: Maaõpetaja tänapäeva muutuv asetus.

"Kasvatus" 1922, nr.10, lk.450-453.

(Maaõpetajate vaimsest närbumisest. Soovitusi maaõpetajaile seltsi tegevusest osavõtmiseks. Meenutab J.Prümmeli artiklit "Maaõpetajate vaimline närbumine", "Kasvatus" 1920, 10.vihk.)

Joh.Käis: Isetegevus kasvatuses. Õpilaste omavalitsus.

"Kasvatus" 1930, nr.1, lk.1-7.

(Isetegevuse põhimõte koolis ei puuduta ainult õpetust - õpilaste vaimsete võimete arendamist, vaid ka kasvatus - õpilaste kõlblate ja ühiskondlike vooruste arenemist, tema sissekasvatamist töö- ja kultuuriühiskonda. Esitatakse õpilasomavalitsuse astmed kooli-(ea-)astmete järgi.)

Joh.Käis: Algkooliõpetajate ettevalmistuse pedagoogilised ja sotsiaalsed alused.

"Kasvatus" 1930, nr.5, lk.228-237.

(Veel kord seminaride kaitseks.)

Kasvatusteaduslik nädal ja kooliuuenduse näitus Tallinnas

12.-26.aug.1930. (Ülevaade).

"Kasvatus", 1930, nr.10, lk.457-474.

Joh.Käis: F.V.Mikkelsaar. 28.XII 1886-5.III 1930.

"Kasvatus" 1931, nr.3, lk.97-10.

(M.Eesti ühtluskooli põhimõtte kaitsja, HM järjepidevuse (mõningase)hoidja, seminaride kaitsja.).

E.Martinson: Kas võimaldab uus ^Aavalikkude algkoolide seadus ühtluskooli põhimõtte edukat teostamist?

"Kasvatus" 1931, nr.1, lk.1-9.

(Õpetajate X üldkongressil peetud referaat. Esitatud projekt ohustab ühtluskooli. Kritiseerib HM (Hünersoni)poolt ettepanud nn. suvekoolide ideed, "hädakoolid". Autor taunib sellist kokkuhoidu hariduse, eriti alghariduse arvelt, kui mujal kõrgemates riigiasutustes on laiutamist; suured on kulutused kaitseväe ja kaitseliidu jaoks.)

Gümnaasiumiõpetajate II kongress. 1-3.mai 1931. (Ülevaade.)

"Kasvatus" 1931, nr.5, lk.217-249.

(Siin valitses üldiselt "vana"gümnaasiumi vaim. Ainult dir.

J.Adamsoni referaadis mainiti, et õpetaja peab arvestama õpilaste individuaalseid võimeid, kalduvusi, toetama õpilaste aktiivsust, isetegevust. J.Käis esines referaadiga "Töökooli ideed ja kuju gümnaasiumis". Teda mõnel määral toetasid H.Roos, P.Treiberg, J.Nuut. Teravalt taunis Käisi seisukohti J.Aavik. J.Käis näitas lõppsõnas, et J.Aaviku poolt soovitatud meetodid olid maksvad 20 aastat tagasi: Pööret keskaja poole meie kool teha ei või.)

Joh.Käis: Kas tagasi keskaja poole?

"Õpetajate Leht" 1931, nr.20.

(See on reageering gümnaasiumiõpetajate II kongressi "vaimule".)

Joh.Käis: Individuaalne tööviis ja selle teostamine kooliuuendustöös.

"Kasvatus" 1931, nr.6,7,8,9.

(Kool peab arenema evolutsiooniliselt. Palju on säilinud veel vanu kasvatus- ja õppeviise, eriti keskkoolis. Meie kooliuuendus

liigub töökooli põhimõtteil. Esitatakse individ.tööviisi põhjendus, tööjuhatusete menetlus. Antakse ülevaade 1930.a. kooliuuenduse nädalast ja koolinäitusest.)

B.Rea: Mõtteid üldõpetusest.

"Kasvatus" 1931, nr.10, lk.462-468.

(Autor kaitses üldõpetust "pettumuste meeleolude" vastu. Üldõpetust ja individuaalset tööviisi ei või vastendada (nagu teeb seda A.Kuks oma "Didaktikas"); need täiendavad teineteist.)

Kooliuuendusnurg - hakkas ilmuma "Kasvatuses" 1932.aastast peale.

(Seal ilmus palju kooliuuenduslikke kirjutisi üldpedagoogiliselt, didaktika, aineõpetuse metoodika alalt, töö juhatusete näidiseid. Toimetaja J.Kõis.)

A.Elango: Isetegevusest õpetajate edasiharimises ja selle rakendamise võimalusi pedagoogilise uurimistöö teenistusse.

Rmt. Pedagoogiline aastaraamat I, Tln., 1932, lk.94-102.

(Luuu õpetajate edasiharimise isetegevuslikud rühmad koolides. Tõmmata nende kaudu õpetajaid kaasa kollektiivsele ped.uurimistööle.)

G.Reial: Maa-algkooli päevaküsimusi.

Rmt. Pedagoogiline aastaraamat I, Tln., 1932, lk.49-85.

(Majanduskriisi surve koolile. J.Hünersoni nn. suvekoolist.

Klassikomplektide koondamine, mis tabas peamiselt maa-algkoole. Kulude kokkuhoius kasutatakse koolide suhtes karmimat kätt, kui teistel aladel. G.R.jagab juhiseid tööks liitklassides.)

"Kasvatuse" ilmumise raskused.

Toimetaja E.Martinson kurdab "K".1934.aasta avanumbris (nr.1)

ja 1934.a. viimases numbris (nr.8) õpetajate suure ükskõiksuse

üle - "Kasvatust" tellivad ainult veerand koolidest ja üksikud

õpetajad. Riiklikku toetust on aasta-aastalt vähendatud ja seose

HM ajakirja "Eesti Kool" ilmuma hakkamisega (1.01.1935), mille tellimine tehti koolile kohustuslikuks, võeti "Kasvatuse" riiklik toetus hoopis ära. EÕ Liit ilma "Kasvatuseta" on nagu rong ilma vedurita. Õpetajad, tellige, toetage "Kasvatust"!

G.Reial: Üldõpetus, klasisüsteem, aineõpetus.

Rmt. Pedagoogiline aastaraamat II. Tln., 1933, lk.17-42.

(Üldtunnustatud kontsentratsiooni (keskustuse)põhimõtte leiab teostamist üldõpetuses. Üldõpetuse teoreetil.põhjendus. Klassisüsteemi põhjendus. Üldõpetuse areng Eesti koolides.)

Joh.Käis: Individuaalse tööviisi põhijooned.

"Kasvatus", 1934, nr.1,2 (Kooliuuendusmurgas).

(Autor rõhutab alguses, et kooliuuendustöö keskseks probleemiks on isetegevuse põhimõtte rakendamine õppe- ja kasvatustöös. Estitatakse pikem, üksikasjalikum selle probleemi käsitus.)

Joh.Käis: Koolitestid kontrollimis- ja hindamisvahendina.

"Kasvatus" 1934, nr.2, lk.49-63.

Marta Sock: Töbesid kooliuuenduslike tööviiside rakendamise alal.

"Kooliuuenduslane" 1934, nr.10,11.

(Liigse kirjutamise ja joonistamise oht.)

G.Reid: Üldõpetuse põhimõttelised alused ja teostamise viisid.

"Kasvatus" 1935,nr.5/6, lk.220-232.

(See on ettekanne Soome-Eesti õpetajate päevadel 1935.a. juunis. Keska^{u5}vatuse vana idee teostumine algõpetuses üldõpetuse kaudu. Me peame teistelt õppima, kuid peame suutma seda sulatada oma elavasse töösüsteemi. Üldõpetus on tegelikult levinud 12% I klassidest, 10% II klassidest ja 5% III klassidest.)

J.Veiderman: Missugune peab olema uue gümnaasiumi ilme?

"Kasvatus" 1935, nr.1, lk.1-3.

(1934.a. dekreediga likvideeriti erilaadsed gümnaasiumid; alles jäid vaid humanitaar- ja reaalaru-gümnaasiumid.

J.V. peab vajalikuks rohkem reaalaru-gümnaasiumie (matemaatika, loodusteaduste), et saada tõelisteks looduse valitsejateks; saavutada tehnilist edu. Ka hum.gümnaasiumides võimaldada õppekavade erinevusi, nt.tütarlastele.)

Eesti Õpetajate Liidu leping Soome õpetajaskonnaga (Soome Õpetajate Ühing), sõlmitud Helsingis 26.juunil 1935.

H.Rajamaa ettekanne sellest EOL 12.üldkongressil 25.VIII 1935.

("Kasvatus" 1935, nr.5/6.) Lepingu 7 punkti.

(H.Rajamaa: Eesti õpetajad õppingu selgeks soome keel. Õpetada soome keelt õpetajaid ettevalmistavates õppeasutustes, kutsekoolides, keskkoolides ja gümnaasiumides. Õpetajaskond olgu teetaseandajaks-eelväeks Eesti-Soome Kultuurilisel lähendamisel.)

N.Kann, haridus- ja sotsiaalminister: Saateks "Eesti Koolile".

"Eesti Kool" 1935, nr.1 (21.I).

(HSM ajakirja "Eesti Kool" ilmuma hakkamise puhul. "E.K." tahab teenida Eesti kooli ja hariduselu kogu ta ulatuses. Tahab selgitada valitsuse ja HSM samme rahva hariduse alal, teiselt poolt palub haridustegelaste poolt kaastööd nende päevamuredest, tähelepanekutest ja arvamustest. Erilist tähelepanu noorsoo rahvusliku kasvatuse, ühistunde ja riigimeelsuse küsimustele.)

A.Vaigla: Noorsoo rahvuslikust kasvatusest.

"Eesti Kool" 1935, nr.1, lk.3-9.

(Ettekanne keskkooli- ja gümnaasiumiõpetajate III kongressil 28.X 1934.)

G.Reial: Ühiskondlikust kasvatusesest.

"Eesti kool" 1935, nr.1, lk.9-15.

(Riik on tugev, kui teda kannavad teadlikud kodanikud-isiksus. Isiksuse kasvatamine on individuaalne ja sotsiaalne kasvatus. Kuidas see koolis toimub.)

J.Käis: Koduloo õlemus ja koht algõpetuses.

"Eesti Kool" 1935, nr.2, lk.56-62.

(Kodulugu kodumaarmastuse alusena. Koduloo kaks astet: kodulugu kodukoolise vaateõpetusena (I,II kl.) ja kodulugu kitsamas mõttes (III kl.) (Heimatkunde), kus sisu moodustavad maateaduse, loodusõpetuse ja ajaloo ning ühiskonnaõpetuse algsed tihedas seoses kodukohaga.)

Joh.Käis: Keskustuse põhimõte ja selle teostamise võimalusi.

Rmt. "Pedagoogika aastaraamat III. Tln., 1935, lk.31-54.

Koolivalitsuste juhatajate, koolinõunikkude ja algkoolide juhatajate üleriiklik kokkutulek Tallinnas 17.veebr.1935 (ülevaade).

"Eesti Kool" 1935, nr.3.

(Kohale ilmusid Riigivanem K.Päts, J.Laidoner, K.Einbund, h.-minister N.Kann, ministrid J.Müller (kohtu-), J.Seljamäe (välis-), N.Talts (põllutöö-), P.Lill (kaitse-), K.Selter (majandusminister). Kõneles K.Päts: Õpetajad rahvale lähemale! Kasvatage armastust oma kodumaa ja rahva vastu, kasvatage julgeid noori! Veel kõnelesid K.Einbund, P.Mägraken, H.Kukke (Proff. Talitus). N.Kanni kõne avaldati eraldi "Eesti Koolis" (nr.3).)

Nikolai Kann, haridusminister: Kooli tänapäeva ülesanded.

"Eesti Kool" 1935, nr.3, lk.87-96.

(Kõne koolijuhtide kokkutulekul 17.veebr.1935. Õpetajad kasvatagu riigile tervet, teovõimsat, ausat, kohusetruud elurõõmsat noorsugu. Politiseerimisel ei ole kohta koolis, kuid kodanikuõpetus

seletab riigikorda - niivõrd ainult poliitikat. Saavutustest hariduse alal. Õigustab keskhariduse reformi, mis ei lõhkuvat ühtluskooli. Korda ja puhtust koolimajades! Kooliümbruse kaunistamisest. Õpetaja olgu tubli isamaalane, õige rahvuslane!)

E.Kull: Moe element kooliuuendustöös.

"Eesti Kool" 1935, nr.5, lk.199-195.

(Lialdusi- lapse "puhta" hinge ees kummardamine. Individualisatsioon kasvatuses - palverännakud Viini-Mekasse. Individuaalne tööviis - külm hingetu menetlus, surnud trükisõna, alahinnatakse intellektuaalset tööd. Ei olevat ise üldse kooliuuenduse vastu.)

E.Kull: Ühekülgne element kooliuuendustöös.

"Eesti Kool" 1936, nr.2, lk.84-89.

(Vastuseks B.Rea artiklile, mis ilmus "Kasvatuses" (1935, nr.10 kus Rea vaidleb E.Kulli artikli vastu "Eesti Koolis" 1935, nr.5. E.Kull tahtnud hoiatada modernissemise vastu, võõra vaimu vastu koolis. Tõe ainuõigust koolipõllul ei saa omada ükski töövõte. Tema võitlevat individualismi vastu kasvatuses, sest individualism eitab kasvatust (memento Rousseau.) Kooliuuendus oli sotsiaalse kasvatuse unarusse jätanud, alles viimasel ajal sellast kinni haaranud. Jms.)

Joh.Käis: Moe ja ühekülgsuse element kooliuuendustöö arvustuses.

"Eesti Kool" 1936, nr.4, lk.194-198.

(Ajakirja toimetuse andis Käisile võimaluse vastata. Käis: Kull segab "individuealse" individualismiga. Kooliuuendus ei eira sotsiaalset kasvatust; Käis näitab individ. tööviisi ja sotsiaalse kasvatuse orgaanilist seotust. Kulli tööjuhataste menetluse arvustusest on näha, et ta ei ole sellega üldse tõsiselt tutvunudki. Rahvustunde kasvatamise kohta ei või järeldada selle sõna korrutamisest...)

A.Koort: John Dewey pedagoogika alused.

"Eesti Kool" 1935, nr.5, lk.173-181; nr.6, lk.225-230.

A.Koort: Kasvatuse ja õpetuse metoodilise põhiprintsiibi kujunemisest uuenduspäedagoogikas.

"Kasvatus" 1936, nr.6, lk.239-259.

Prof.P.Tarvel: Humanitaarteaduste hariduslikust väärtusest.

"Kasvatus", 1936, nr.7/8, lk.283-291. •

H.Rajamaa: Õpetajate ettevalmistusest.

"Kasvatus" 1936, nr.1, lk.8-13.

(Pedagoogiümide sobimatus õpetajate ettevalmistamiseks.
Paneb ette - 4 klassilised seminarid.)

J.Piiper: Laps ja loodus.

"Eesti Kool" 1935, nr.4, lk.129-135.

(Loodusõpetuse, loodusetundmise tähtsus tervishoiule, vaimsete võimete arendamisele. Lapse vaatlusvõime arendamine.-Pilte ja hääli Eesti looduses.)

G.Vilbaste: Looduskaitse ja kool.

"Eesti Loodus" 1936, nr.8, lk.409-420.

(Üldine looduskaitse ja loodusmälestiste kaitse. G.V. annab loodusmälestiste määrangu. Looduskaitse korraldus. Kooli ülesanded looduskaitse alal.)

Joh.Käis: Kooliuuenduslaste huviküsimustest.

"Kooliuuenduslane" 8.veebr. 1936, nr.2, lk.22-24;

7.märts, 1936, nr.3, lk.38-40.

(Kooliuuendusrühma liikmete kesksel korraldatud ringküsimuse kohta kokkuvõte.)

Moh.KHais: Kooliuuenduslaste töökavast.

"Kooliuuenduslane" 1938, nr.8, lk.115-117.

(Präegu rõhutatud kasvatustöö süvendamise nõue tähendab omakorda kogu koolitöö arendamist sisemise uuenduse tähe all. K. esitab mõned tööülesanded, nagu õpilaste psühhilised vaatlused, arenemistestid, üldõpetuse ja individ. tööviisi kasutamine. Luua õpetajate-koduuenduslaste töö ringe kohalike õpetajate ühingute juures.)

B.Rea: Tööjuhatusete kasutamine.

"Kooliuuenduslane" 1936, nr.7.

V.Ordik/ Koduloo tööjuhatusetest.

"Kooliuuenduslane" 1936, nr.7,8/9,10.

J.Pert: Milliseid vigu tuleb vältida kooli ümbruse kaunistamisel ja kooliaedade asutamisel.

"Eesti Kool" 1936, nr.4, lk.181-190.

J.Pert: Koolimajade ümbruse kaunistamisest.

"Eesti Kool" 1937, nr.3, lk.153-162.

Õpetajate Koda rakendati tööle 8.okt.1936.

(Avatalitusest võtsid osa Riigivanem K.Päts, kellelt avasõnagi, ja haridusminister A.Jaakson. Õpetajate kajas 3.sektsiooni: algkooliõpetajate ja lasteaednike, keskkooli ja gümnaasiumiõpetajate ning kutse- ja täienduskooli õpetajate sektsioon. Koja esimeheks valiti kahe viimase sektsiooni omavahelisel kokkuleppel V.Neggo Tartust, algkooliõpetajate ja lasteaednike sektsioon jäeti arutelust kõrvale.)

Teine üleriiklik koolijuhtide koosolek 8.nov.1936 (Ülevaade).

"Eesti Kool" 1937, nr.9.

Riigivanema K.Pätsi kõne 2.üleriiklikul koolijuhatajate koosolekul
Tallinnas 8.nov.1936.

"Eesti Kool" 1936, nr.9, lk.455-469.

(K.Päts tänab haridustöö juhte selgitustööst osavõtu eest rahva-
hääletusel; Selle tulemus oli suurel määral teie (s.o. koolijuh-
tide) selgitustöö vilii!!! Meie rahva tühjadest hällidest...
Kasvatada julgeid, iseseisvalt mõtlevaid kodanikke, rahvusliku
uhkuse vaimus... Nelja endise riigivanema visiidist ja kirjast...
Õigustab koosolekute ja ajakirjanduse vabaduse piiramist...
Nõutavat tema lahkumist, kuid tema ei saavat praegü lahkuda:
kedagi ei saavat asemele panna.)

Haridusminister A.Jaakson: Eesti kool ja eesti keel.

"Eesti Kool" 1937, nr.1, lk.1-4.

(Kõne eesti keele õpetajate 5.konressil 29.dets.1936. Algkoolile
suuremat tähelepanu - see jääb 90%le õpilastest viimaseks koo-
liku. Algkooli maine on langenud - süüdi õpetajate koosseis ja
õppekavad... Pedagoogiumid ei rahulda, pöörduda 4kl.seminari
juurde... Vabaneda pessimismist lugemikes! (Vt.Parbo artikkel).
Vabaneda parteilistest tendentsidest (H.)

Otto J.Kiesel: Kooli õppe- ja kasvatustöö arendamiskava.

"Eesti Kool" 1937, nr.1, lk.4-17.

(Vaja kooli kasvatustöös kindlat süsteemi... Iga kool peab koos-
tama oma õppe- ja kasvatustöö kava; loetletakse selle 9 näidis-
küsimust. Jällegi korratusest ja mustusest kooliruumides.)

Joh.Kiivet: Kutsehariduslikud õppeasutused algkooli lõpetajaile.

"Eesti Kool", 1937, nr.1, lk.30-41.

J.Parijõgi: Koduloo kaitseks.

"Kasvatus" 1937, nr.2, lk.82-85.

343 (Koduloo väljajätmise vastu algkooli uutest õppekavadest. Prae-
gu nõutakse koolilt riigimeelse ja kodumaad armastava kodaniku

kasvatamist, aga kodumaa-armastus on armastus oma kodukoha vastu, tema isamaa on tema kodukoht. Miks siis nüüd, mil nõutakse rohkem kasvatust ja vähem teadmisi (Päts, Jaakson), ollakse koduloo vastu?!)

Joh.Käis: Meie kooliuuendus ja rahvusliku kasvatusideoloogia.

"Kooliuuenduslane", 1937, nr.6, lk.77-79.

(Kooliuuendusliikumise vastased on tõstnud pead; ühes ped. ajakirjas ("Eesti Kool") ^{on nad} leidnud ka vastutulekut. Eesti kooliuuendusliikumine on ikka püüdnud kasvatada tublisid teotahtelisi isikusi, nagu seda nõuab uus põhiseadus, nagu nõudis K.Päts oma kõnes koolijuhtidele. Seda arendab just individuaalne tööviis.)

Joh.Käis: Eesti keele õppekavade ühtlustamise küsimus 5.ja 6.õppeaastal alg- ja keskkoolis.

"Kasvatus" 1937, nr.2, lk.103-114.

(Seda ühtlustust on vaja, et võimaldada algkooli 6.klassi lõpetajail jätkata õpingut keskkooli 3.klassis.)

Villem Altoa: Joonistamistõvest.

"Kasvatus" 1937, nr.3, lk.175-184. Kooliuuendusemürgas.

(Enamuses õppeainetes rõõvib joonistamine lapselt palju vaba aega sageli ebaotstarbekohaselt. Joonistamisel on oma koht loodusloos, maateaduses... Kopeeritakse õpikutest ... Mitte anda lastele liiga suuri, tehniliselt ülejõu käivaid joonistusi ... Graafilise kujutamise lihtsamaid võtteid - ka õpetajad täiendagu end sel alal.)

A.Kurvits "Koolinõunik: Tööjuhatuse, töövihik ja õpik.

"Kasvatus" 1937, nr.3, lk.137-144.

(Autor püüab lühidalt, kokkuvõtlikult analüüsida tööjuhatuste, töövihikute ja õpikute vourusi ja puudusi.)

E.Hansen: Meie kooliuuendusliikumine ja õpetajaskond.

"Kooliuuenduslane", 1937, nr.4/5, lk.49-56.

(Iga pedagoog peaks olema uuenduspedagoog. Vaja õpetajaskonna pidevat endaharimist, kooliuuendusliikumine tuleb siin appi. Kooliuuendusrühmas on, Käisi sõnul, üle 400 liikme. Kõik ei ole aktiivsed. Ettepanek: kujundada kooliuuendusrühm ümber EÕL iseseisvaks toimkonnaks ja asutada kooliuuendusringid õpetajate org-ide juurde. See aitab kaasa kooliuuendustöö plaanikindlale teostamisele. (vt. J.Käis sellest "Kooliuuenduslane" 1938, nr.8).)

J.Käis: EÕLiidu tegevus õpetajate edasiharimistöö ja kooliuuenduse alal.

"Kasvatus" 1937, nr.4/5, lk.197-211.

(Juba Eesti Õpet. Keskkliidu loomisel 1917.a. võeti liidu ülesandeks - rajada eesti kool parimatele kasvatusseaduslikele alustele. Õpetajate edasiharimistööd on arendatud kahes põhim. suunas: 1) täiendada õpetajate teadmisi õppeainete alal, 2) tutvustada õpetajaid uuenduspedagoogiliste vooludega. EÕL poolt juhitud edasiharimistööst võtsid innukalt osa peamiselt kõrgkooli-õpetajad. Ülevaade korraldatud üritustest. Algu sai EÕL HM-lt selleks toetust. 1934.a. kui h-ministriks tuli N.Kann, lõpetati igasuguse toetuse andmine EÕL-le. Õpetajate edasiharimistöö ja ped.nädalate tegelik korraldaja oli EÕL pedagoogiline toimkond, sellejuures kooliuuendusrühm (asut.1930), kus üle 400 õpetaja. Alates 1933.a. ilmub "Kooliuuenduslane".

Edukam ajajärk oli 1930-1933.a. Alates 1934.a. tundub üldine tendents tõkestada Liidu tegevust üldse. Edasipidiseks on välja töötatud ped.nädalate (=kursuste) kava kolme aasta peale (1937-1939)... Me oleme küll eeskuju välismaa koolidest otsinud, kuid pole midagi paljalt jäljendanud.. Võib kindlasti öelda, et just järjekindla kooliuuendustööga on Eesti algkool tõusnud nii kõrgel

tasemele, et seista julgesti paremate välismaa koolide kõrval.
(Meie mõju Soomes.)

J.Elango: Friedrich Volvad Mikkelsaar.

"Kasvatus" 1937, nr.4/5, lk.236-243.

(M. elukäik, hariduse- ja töökäik, elutöö HM-s.)

V.Horm: Eesti Õpetajate Liit 1917-1937.

"Kasvatus" 1937, nr.4/5, lk.243-282.

Ülevaated Eesti Õpetajate Liitu kuuluvate organisatsioonide tegevusest.

"Kasvatus" 1937, nr.4/5, lk.283-332.

E.Murdmaa kõne Eesti Õpetajate Liidu 20.aastapäeva juubeliaktusel
13.juunil 1937 "Estonia" kontserdisaalis.

"Kasvatus" 1937, nr.6, lk.383-387.

(Kohal on ka haridusminister A.Jaakson.

E.M. kinnitab, et EÕL esimeste aastate tööd iseloomustas nooruslik vaimustus ja produktiivsus, mis oli tingitud tihedast kontaktist HM-ga. Liidu viimaste aastate töö on olnud võitluses kättevõidetud positsioonide eest. Liidul ei ole enam olnud tihedat kontakti hariduse juhtidega, ei ole heameelega nähtud EÕL-u kaastööd ... Ei ole korda läinud parandada õpetajate ainelist korda. Võitlusest nn. suvekooli "hädakooli" vastu; seminaride sulgemise vastu. Aeg on näidanud, et ÕL seisukohad olid õiged.
J.Käisi teenetest kooliuuendusliikumises.

Järgnesid J.Jaaksoni, prof. P.Tarveli kõned + tervitused.)

O.Parlo: Algkooli standartlugemik.

"Eesti Kool" 1937, nr.4, lk.202-213.

(Autor põhjendab standartlugemiku vajadust, selle praktilisi väärtusi.)

E.Murdmaa: Meie standartõpikud.

(Vaatileb argumente standartõpikute poolt ja vastu. On häälestatud nende vastu. Kritiseerib Parijõe-Reial-Vaigla standartlugemikku.)

Algkoolide juhatajate suvelaager Tondil 16.-20.aug.1937.

"Eesti Kool" 1937, nr.6, nr.7.

Laagrist võttis osa 20 koolide inspektorit ja 536 koolijuhatajat Haridusminister A.Jaaksoni kõne laagri avamisel.

(Siin kasarmutes ei püüta teile külge pookida militaristlikku vaimu; jutt tuleb noorsoo õpetuse ja kasvatuse küsimustest... Noorte kasvatustöö jätkamine tuleb viia klassist suvelaagrisse. Meil tuleb tõsiselt käsile võtta suvelaagrite korraldamine õpilastele.)

M.Raud esines: Kooli osa riiklikus ja kultuuripropagandas.

V.Alttoa: Kooliõppe- ja kasvatustöö arendamiskava.

Esinesid veel koolinõunikud H.Summer, A.Kurvits, J.Lang, G.Reial

M.Ulk. [Laagrist võttis osa 20 koolide inspektorit ja 536 koolijuhatajat.

Üleriigiline koolijuhatajate kokkutulek 19.dets.1937 (Ülevaade).

Riigihoidja K.Pätsi kõne. (Riigi tähtsusest. Õpetada noorsugu tööd austama. Mure rahva juurdekasvatusest.)

Haridusminister A.Jaaksoni kõne. (Vastavalt uue põhiseaduse § 22 kasvatada noori riiklikus vaimus. Riik kui omaette väärtus, kuid tugev riik ei "riigista" isikut; riigi tugevus on igakülgsest arenenud isik.)

Koolivalitsuse direktori V.Alttoa kõne. (Uuendustest keskkoolide ja gümnaasiumide alal; algkooli uued õppekavad. Noorsoo õpetamise kõrval suuremat tähelepanu kasvatusele - rohkem sisemist kultuuri.)

E.Oissar: Kool ja poliitika.

"Kasvatus", 1933, nr.1, lk.11-21.

(Riik tahab haarata kooli oma võimkonda ja vormida selle abil noorsugu ning kogu rahva tulevikku, nagu soovib seda juhtiv riigimees. Pedagoogika olgu autonoomne. See ei tähenda kooli absoluutset isoleerimist; iga õpilasega tuleb kooli tükike sotsiaalset maailma. Kuid kool ei kogu pooldajaid parteile ega valmista usklikke kirikule.)

A.Ivaks: Tegelikust ja teooriat noorsoo-organisatsioonide küsimuses.

"Kasvatus" 1938, nr.1, lk.21-28.

(Lühikese aja jooksul on loodud koolides noorte- ja õpilasringe, mis igakord ei ole välja kasvanud kooli seesmisest elust, tarbest. Suurt osa on siin etendanud ülalt uued nõudlused, propaganda, seadused, määrused, ka koolinõunike "soovitused". Ei ole olnud põhjalikumaid arutlusi õpilasorganisatsioonide töö sisu ja meetodite kohta.)

Ants Koos: Iseseisvusaja saavutusi hariduse alal.

"Kasvatus" 1938, nr.2, lk.58-66.

Joh.Käis: Kooliuuendustöö isiksuse kujundamise ja sotsiaalse kasvatus teenistuses.

"Kasvatus" 1938, nr.1 (lk.39-45), nr.2 (lk.92-99).

(Kasvatusteaduse autonoomsus asendub ikka rohkem valitsevate poliitiliste toekspidamistega... Demokraatlik kasvatus peab tuginema enne kõike kahele pedagoogilisele põhimõttele - individuaalsuse ja sotsiaalsuse põhimõttele. Kõige paremini teostuvad need meie kooliuuendusliikumise kaudu.)

Soome haridusminister U.Hannula oma külaskäigu ajal Eestis (14.-17. jaanuaril 1938) avaldas ajakirjanikele, et Soome algkooliõpetajatele on Eesti õpetajaskond viljakat mõju avaldanud, on äratanud elavat tahet parandada koolide töö tulemusi Soomeski.

"Kasvatus" 1938, nr.2, lk.110.

B.Rea: "Kooliuuendusrihma ülesandeid kooliuuendustöö süvendamisel.

"Kooliuuenduslane" 1938, nr.2, lk.17-19.

(Autor jagab kooliuuenduslaste ülesanded kahte peaossa: täiendada oma teadmisi ja süvendada ning edasi arendada kooliuuenduse praktikat. Kooliuuendusrihm on meie pedagoogilise liikumise aktiivne eelvägi. Erilist rõhku tuleb panna individ. tööviisi kasutamisele.)

G.Vilbaste: Looduskaitse ja koduümbruse tundmine kooli õppetöös.

"Eesti Kool" 1938, nr.5, lk.315-318.

(G.V. seob looduskaitse käsitlemise koolis koduümbruse igakülgse tundmaõppimisega, s.o. kodu-uurimisega.)

H.Norman: Ametikool .

"Eesti Kool" 1938, nr.7, lk.487-494.

(Äsja avatud neljast uuetüübilisest tööstuslikust kutsekoolist.)

Joh.Käis: Õpetuse ühtlustamine (keskustamine) üldõpetuse põhimõttel.

Rmt.: Loenguid ja kokkuvõtteid I, Tln., 1938, lk.89-129.

(Ühtlustatud õpetuse põhjendus, selle teostamine üldõpetus^u, kodulugu üldõpetuse alusena, töökäik üldõpetuses, üldõpetuse arvustustest.)

Joh.Käis: Aabitse-kursus.

"Kooliuuenduslane", 1938, nr.6, lk.84-102.

(Kogu "Kooliuuenduslase" number on aabitsa-kursusele pühendatud.)

A.Elango: Koduse Kasvatuse Instituut.

"Eesti Kool" 1938, nr.3, lk.513-520.

(Kodu tähtsus kasvatuses. KKI alustas tegevust 1.apr.1936.

Kes sellega liitusid. KKI struktuur. Tegevuse kolm põhisuunda.)

R.Klein: Klassijuhataja-tunni sisustamisest.

"Eesti Kool" 1938, nr.10, lk.689-696.

(Ettekanne keskkooli- ja gümnaasiumiõpetajate kongressil^x 1938.a okt. Juba mõne aasta eest on hakatud meie koolitöös nõudma suuremat tähelepanu kasvatuslikule küljele, seda õigusega. Alg- ja keskkooli ning gümnaasiumi, samuti kutsekooli tunnikavva on Võet klassijuhataja tund. Autor esitab näiteid selle sisustamiseks.)

(RT 1938, 30, 239).

(Vt. ka A.Kuks: Klassijuhataja töökava. "Eesti Kool", 1939, nr.9

Joh.Käis: Isetegevuse psühholoogilis-pedagoogilised alused.

"Kooliuuenduslane" 1939, nr.1, lk.3-30.

Joh.Käis: Individualiseeritud õpetus teema isetegevusele. (Järg eelmisele artiklile).

"Kooliuuenduslane" 1939, nr.2, lk.33-55.

A.Kuks: Õppetunni normaalne käik.

"Eesti Kool" 1939, nr.1, lk.18-24.

(Autor esitab õppetunni astmed F.Herbarti, J.Dewey, saksa töökooli teoreetikute järgi. Lõpuks esitab oma 4astmelise tunnikäigu.)

Juhan Tork: Keskkooliõpetajate ettevalmistusest.

"Eesti Kool" 1939, nr.2, lk.104-117.

Joh.Käis: Kooliuuendustööst Eestis.

"Eesti Kool" 1939, nr.6, lk.361-369.

(Tagasisivaade, ülevaade. Leplikus toonis(!). Mõisted: Koolireform - keskkoolireform, uued õppekavad; kooliuuendus - kooli sisemise elu ja õppetegevuse, kasvatus töö edasiarendamine uuendu pedagoogika teedel; koolikorrastus - kooliruumide sisustamine, internaat, kooliaed jm. Hoogsam kooliuuendustöö algas 1930.aastal: Kuigi isiks oli kriisiraskuste tõttu esimene suurem koolide koondamine. Ametlikud ringkonnad suhtusid esimesel aastakümnel pooldavalt kooliuuendustöösse. Hiljem olukord muutus. HM suurenen aktiivsus koolielu korraldamises /keskkooli reform.

Uued tööviisid on rohkem levinud Lõuna-Eestis, eriti Võru-, Petseri-, Valga-, Tartumaal, tagasihoidlikult Lääne- ja Pärnumaal. Üldõpetus on levinud kõige rohkem Võru- ja Petserimaal (kuni 45% koolides), individuaalne tööviis - 35-84% koolides, sõltuvalt koolide inspektori ringkonnast. Kooliuuendusrühma liikmete arv on suurem Lõuna-Eestis - 30% õpetajate arvust, Loode-Eestis, Pärnumaal, Tallinnas -5% õpetajate arvust. Õpilasmavalitsus esineb enamikus kooliringkondades.

Meie ei ole lihtsalt Saksa, Viini või muud koolkonda järele aimanud, me võime kõnelda oma pedagoogika kujunemisest. Sidemed Soomega. Kool ei taha hästi sammu pidada kiiresti areneva kultuurieluga. Kooliuuendustöö rõhutamine on praegu täiesti õigustatud ja tarviline. Astuge kooliuuendusrühma!)

F.Roose: Koolis ja kooli juures asuvad noorsoo-organisatsioonid 1938/39.kooliaastal.

"Eesti Kool" 1940, nr.1, lk.54-63.

A.Elango: Jooni Koduse Kasvatuse Instituudi tegevusest.

"Kasvatus" 1940, nr.1, lk.46-48.

Juhan Lang: Õppetöö raudvara.

"Eesti Kool" 1940, nr.3, lk.153-155.

(Koolis pakutud teadmiste hulka ei suudeta kindlasti omandada pikemaks ajaks. Otstarbekohasem on teha õppematerjalist valik - edasise töö ja praktika rakendamise seisukohalt - raudvara. Seda nii keskkoolis, gümnaasiumis kui ka alg- ja kutsekoolis. Vastava ainekomisjonid koostagu esialgsed kavandid - avaldada tutvumiseks

Teet Lunts: Fenoloogilistest vaatlustest.

"Eesti Kool" 1940, nr.3, lk.183-184.

(1939.a. loodi EÕ Liidu juures keskkoh, kuhu soovitav igal nädalal saata fenoloogilisi tähelepanekuid kooli ümbrusest. Vt. ka J.Käis: Loenguid ja kokkuvõtteid II, 1939, lk.142.)

M.Raud. Klassijuhataja tunni praktikat algkoolis.

"Eesti Kool", 1940, nr.4, lk.237-245.

(Klassijuhataja tund ei ole mingi süstemaatilise kõlblusõpetuse tund; sel puudub ametlik kava, õpik. See tund erineb kooliti, klassiti, sooti ja ka k. juhataja poolest. Esitab kl.juh. tunni ülesannete 6 põhirühma.)

Õpetajate kolmeaastased täienduskursused Tartus 1938-1939-1940.

Joh.Käisi juhatusel. Osavõtjaid üle 600. Töö üldloengute ja rühmade (aine-)näol.

M.Raud: Tagasivaade algkoolide tegevusele 1938/39.kooliaastal.

"Eesti Kool" 1940, nr.4, lk.261-263.

(Algkooli oli 1218, mis klassikomplekte 3423,5; õpilasi oli 1075107549, õpetajaid 3652, neist meesõpetajaid 1729 ja naisõpetajaid 1923. Naisõpetajate arv näitab kasvutendentsi.)

Enn Murdmaa: Õpetajaskond läheb koos töötava rahvaga.

"Kasvatus" 1940, nr.6/7, lk.265-269.

(EÕ Liit on juba oma töö aegul üles seadnud ja võidelnud järgmiste peamiste nõudmistest: ühtluskool, maksuta kool, kehvema-

tele lastele ainelist toetust; koolikohustus 8-16 aastani; ühtne algkool kõigile rahvakihtidele, lastele, kool olgu emakeelne, ka vähemustahvustele, õpetajate edasiharimine, koolitsus õpetaja ainelise ja õigusliku külje eest. Iseseisvuse algaastail püüti mõndagi neist teostada. Seda püüdlas EÕL juhtkond. Varsti algas tagasikiskuv poliitika: ühtluskooli lõhkumine, koolikohustuse ea kärpimine, ilmusid erakoolid, standartlugemikud, "Kasvatus" jäeti ilma riikliku toetuseta, loodi võitlev kroonu "Eesti Kool" tugevnes surve, eriti peale 1933.a. õpetajate kongressi, kus otsustati astuda Töölisühingute Keskliitu, algasid ülekuulamised..

E.M. kiidab Tööraha Valimisliidu platvormi ja uue haridusministri seisukohti hariduse küsimustes. "Ende eest on EÕL kogu aeg võidelnud...)

xxx

Üksikute õppeainete kohta käivaid kirjutisi:

"Kasvatuses" 1921-1939 - vt. "Kasvatus" 1939, nr.6/7, lk.300-308.

"Kooliuuenduslases" 1933-1938 - vt. "Kooliuuenduslane" 1939, nr.5.

Ferdinand Eisen

Lisa.Eesti-Soome õpetajate ühised koolikongressid.

1935.a. 12-21.juunini, Tallinnas 12.-16.juunini,
siis jätk Helsingis 18-21.juunini.

"Kasvatus" 1935, nr.5/6.

1937.a. 14.-18.juuni Helsingis.

1938.a. 17.-19.juuni Tartus, koos koolinäitusega.

NB. Eestipoolsed ettekanded esitati üldreeglina soome keeles,
soomepoolsed ettekanded eesti keeles.

Soome-Ugri kultuurikongressid.

Seal arutati ka kooliküsimusi.

"Eesti Kool" 1936, nr.5, lk.247.

1. Soome-Ugri kultuurikongress 1921.a. Helsingis.
2. Soome-Ugri kultuurikongress 1924.a. Tallinnas.
3. Soome-Ugri kultuurikongress 1928.a. Budapestis.
4. Soome-Ugri kultuurikongress 1931.a. Helsingis.
5. Soome-Ugri kultuurikongress 1936.a. Tallinnas.

KE 40

Бези-Боме өңгөтөтө Шинэ Коопсуулук.

1935. а. 12-21. Жумалар, Таллинна 12-16. Жумалар.

Биз Шинэ Коопсуулук 12-21. Жумалар.

"Биздин" 1935. а. 12. 12.

1937. а. 14-18. Жумалар.

1938. а. 17-19. Жумалар, Коопсуулук.

Ш. Коопсуулук өңгөтөтө Шинэ Коопсуулук.

Коопсуулук өңгөтөтө Шинэ Коопсуулук.

Боме-Биз Коопсуулук.

Биз Шинэ Коопсуулук.

"Биздин" 1936. а. 12. 12.

1. Боме-Биз Коопсуулук 1937. а. 12. 12.

2. Боме-Биз Коопсуулук 1938. а. 12. 12.

3. Боме-Биз Коопсуулук 1939. а. 12. 12.

4. Боме-Биз Коопсуулук 1940. а. 12. 12.

5. Боме-Биз Коопсуулук 1941. а. 12. 12.